AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2020/1942 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2020. május 14.)

az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Értékpapír-piaci Hatóság 2018-es pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0059/2020),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása [1] szerint az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (a továbbiakban: a hatóság) 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó végleges költségvetése 44 191 067 EUR volt, ami 2017-hoz képest 5,02 %-os növekedést jelent; mivel a hatóságot az Unió (26,59 %), valamint a tagállamok és megfigyelők nemzeti felügyeleti hatóságainak (46,44 %) hozzájárulásaiból, valamint a felügyelt szervezetektől származó díjakból (25,78 %) finanszírozzák [2];

B. mivel a Számvevőszék a hatóság 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolójáról készített jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott a hatóság éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetés és pénzgazdálkodás

1. megelégedéssel jegyzi meg, hogy a 2018. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések eredményeként a költségvetés végrehajtási aránya 99,99 %-os szintet ért el, ami 2017-hez képest 0,01 %-os, csekély mértékű csökkenést jelent; megjegyzi, hogy a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 88,87 %-os volt, ami az előző évhez képest 0,89 %-os csökkenést jelent;

2. megjegyzi, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a hatóság a kapcsolódó díjszabályzattal összhangban díjakat számít fel a hitelminősítő intézeteknek, és e díjaknak kizárólag a hitelminősítő intézetek nyilvántartásba vételével, hitelesítésével és felügyeletével kapcsolatos hatósági kiadásokat kell fedezniük; megjegyzi, hogy 2017-ben a hatóság által a hitelminősítő intézeteknek felszámított díjak 853 950 EUR-val meghaladták ezt a kiadást, és a hatóság ezt a többletet más tevékenységekre fordította, míg 2018-ban a kiadások 224 664 EUR-val meghaladták a hitelminősítő intézeteknek felszámított díjakat; megjegyzi, hogy a 2015 és 2018 közötti időszakot tekintve a halmozott különbözet összege 540 412 EUR volt; megállapítja továbbá, hogy a hatóság a kapcsolódó díjszabályozással összhangban díjakat számít fel a kereskedési adattáraknak, és hogy e díjaknak kizárólag a kereskedési adattárak nyilvántartásba vételével és felügyeletével kapcsolatos kiadásokat kell fedezniük; megjegyzi, hogy 2017-ben a hatóság kereskedési adattárak nyilvántartásba vételével és felügyeletével kapcsolatos kiadásai 2017-ben 452 466 EUR-val, 2018-ban pedig 30 882 EUR-val meghaladták a kapcsolódó díjakat; megjegyzi, hogy a 2015 és 2018 közötti időszakot tekintve a halmozott különbözet összege 545 735 EUR (azaz 6 %) volt; megállapítja, hogy bár a hatóság követte a Bizottság vonatkozó iránymutatásait, a többletek és hiányok a különböző tevékenységek éves szintű keresztfinanszírozásához vezethetnek; tudomásul veszi a hatóság válaszát, amely szerint 2017-ben forrásokat kellett átcsoportosítania a kereskedési adattárakkal kapcsolatos konkrét kockázatok kezelésére, és ez eredményezte a beszedett díjak és a tényleges kiadások közötti különbséget, miközben díjai tekintetében mindig a Bizottság költségvetési modellre vonatkozó iránymutatását alkalmazta, és hogy a rövid távú egyensúlyhiányokat hosszú távon ellensúlyozni kell; felszólítja a hatóságot, hogy továbbra is korlátozza az ilyen keresztfinanszírozásokat, mindaddig, amíg a hatóság költségvetésében nem tapasztalható évről évre jelentős eltérés;

3. megállapítja, hogy a hitelminősítő intézetek által e szervezetek nyilvántartásba vételével, hitelesítésével és felügyeletével kapcsolatban fizetett díjakból származó kumulált többlet a 2015–2018 közötti időszakban 0,5 millió EUR volt; úgy véli, hogy ennek a többletnek ideiglenesnek kell lennie és azt nem szabad más tevékenységek tartós keresztfinanszírozására felhasználni;

[1] HL C 19., 2019.1.15., 1. o.
[2] HL C 19., 2019.1.15., 3. o.

Teljesítmény

4. megjegyzi, hogy a hatóság elvégezte az éves munkaprogramjában szereplő tevékenységek 90 %-át;

5. megjegyzi, hogy a MiFID II irányelv végrehajtása volt a legnagyobb projekt, amelyet a hatóság 2018-ban végrehajtott; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság egyik legfőbb kihívását és célkitűzését az Egyesült Királyság megállapodás nélküli kilépését kezelő, rendezett folyamat előkészítése jelentette, amely téren a bizonytalanság miatt nagyobb erőfeszítésekre volt szükség;

6. megjegyzi, hogy a hatóság munkaterhelése folyamatosan változik, és mind szabályozási feladatokat, mind az uniós jog érvényesítését és alkalmazását magában foglalja;

7. megjegyzi, hogy a hatóság az Európai Bankhatósággal (EBH) és az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíjhatósággal (EIOPA) együtt tagja annak a vegyes bizottságnak, amely azon dolgozik, hogy biztosítsa az ágazatok közötti összhangot, valamint a közös álláspontok kialakítását a pénzügyi konglomerátumok felügyelete és egyéb, több ágazatot érintő kérdések terén, és hogy közös számvitelért felelős tisztviselője van az Európai Unió Vasúti Ügynökségével, továbbá számos más beszerzést bonyolított le más ügynökségekkel közösen, mindenkor törekedve az együttműködéssel járó hatékonyságra; határozottan ösztönzi a hatóságot, hogy aktívan törekedjen további és szélesebb körű együttműködésre valamennyi uniós ügynökséggel;

8. megjegyzi, hogy a mentesítésért felelős hatóság által a három európai felügyeleti hatóság 2017-ben elvégzett külső értékelésével kapcsolatban tett észrevételek fényében 2019 tavaszán sikeresen lezárult az e három hatóság felülvizsgálatára vonatkozó jogalkotási folyamat, valamint megjegyzi, hogy az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) és a vonatkozó uniós ágazati jogszabályok módosításainak végrehajtása ennek megfelelően jelenleg zajlik;

9. üdvözli a hatóságnak az osztalékarbitrázs-kereskedelmi rendszerek, például a cum-ex vagy cum-cum tekintetében indított vizsgálatát; ösztönzi a hatóságot, hogy vonjon le konkrét következtetéseket ebből a vizsgálatból annak érdekében, hogy megállítsa a jelenlegi és megelőzze a jövőbeli gyakorlatokat, amelyek az Unió pénzügyi piacainak integritását fenyegetik;

10. üdvözli a hatóság 2019. júliusi jelentését a többszörös forrásadó-visszatérítési rendszerekkel kapcsolatos előzetes megállapításokról, válaszként a Parlamentnek a cum-ex botrányról, a pénzügyi bűnözésről és a jelenlegi jogi keret hiányosságairól szóló, 2018. november 29-i állásfoglalására (2018/2900(RSP)), amelyben a Parlament felkérte a hatóságot, hogy végezzen vizsgálatot a cum-ex és cum-cum típusú rendszerekről; üdvözli továbbá, hogy a hatóság felügyeleti tanácsa jóváhagyta egy hivatalos vizsgálat indítását az 1095/2010/EU rendelet 22. cikkének (4) bekezdésével összhangban; ösztönzi a hatóságot, hogy vonjon le konkrét következtetéseket ebből a vizsgálatból annak érdekében, hogy megállítsa a jelenlegi és megelőzze a jövőbeli gyakorlatokat, amelyek az Unió pénzügyi piacainak integritását fenyegetik;

11. kiemeli, hogy a hatóság lényeges szerepet tölt be az európai pénzügyi rendszerben a közös felügyeleti és szabályozási rendszer előmozdítása terén a pénzügyi stabilitás, az összehangoltabb, hatékonyabb és biztonságosabb pénzügyi piac, valamint a magas fokú fogyasztóvédelem Unión belüli biztosítása érdekében a tisztességesség és az átláthatóság előmozdítása révén a termékek és pénzügyi szolgáltatások piacán;

12. hangsúlyozza, hogy a hatóságnak a tevékenységei ellátása közben figyelmet kell fordítania az uniós joggal való összeegyeztethetőségre, az arányosság elvének betartására, valamint a belső piacra vonatkozó alapelveknek való megfelelésre;

13. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az 1060/2009/EK rendelet ([4]) felügyeleti rendelkezéseinek végrehajtása iránymutatások, illetve kérdések és válaszok formájában túlterhelheti a kisebb szereplőket, és ezáltal csökkentheti a versenyt a piacon ([5]);

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 1095/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 84. o.).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1060/2009/EK rendelete (2009. szeptember 16.) a hitelminősítő intézetekről (HL L 302., 2009.11.17., 1. o.).

([5]) A Creditreform Rating AG visszajelzése alapján.

14. hangsúlyozza, hogy a hatóságnak – amellett, hogy biztosítja valamennyi feladat teljeskörű és határidőn belüli ellátását – a Parlament és a Tanács által rábízott feladatokhoz és megbízatáshoz kell ragaszkodnia, azokat teljes mértékben alkalmaznia kell, és soha nem kísérelhet meg túllépni megbízatásán; rámutat, hogy a Parlament és a Tanács által rábízott megbízatásra való összpontosítás a források eredményesebb és hatékonyabb felhasználását eredményezi;

Személyzeti politika

15. megállapítja, hogy 2018. december 31-én a létszámterv végrehajtása 95,51 %-os szintet ért el: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 156 ideiglenes alkalmazotti álláshelyből (2017-ben 150 engedélyezett álláshely) 149-re neveztek ki ideiglenes alkalmazottat; megjegyzi, hogy ezen felül 68 szerződéses alkalmazott és 14 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott a hatóságnál 2018-ban;

16. megkérdőjelezi, hogy a hatóság számára biztosított források elegendőek-e ahhoz, hogy az el tudja látni egyre növekvő feladatait, különösen az értékpapírosítás, a Prospectus 3 és a pénzpiaci alap területén, ahol a munkateher megnőtt, ám új személyzetet nem vettek fel;

17. elégedetten jegyzi meg, hogy 2018-ban a felső vezetői álláshelyek (egy férfi és egy nő) tekintetében és az igazgatótanácson belül (három férfi és három nő) sikerült elérni a nemek közötti egyensúlyt;

18. megjegyzi, hogy 2016-ban a hatóság személyzeti fluktuációs aránya 6,9 %-os volt, amely teljesíti a hatóság ama célját, hogy ez az arány kevesebb legyen 10 %-nál;

19. megjegyzi, hogy a hatóság politikát fogadott el a személyek méltóságának védelmére és a zaklatás megelőzésére vonatkozóan, és a bizottsági modellnek megfelelően az igazgatótanács által 2018 decemberében elfogadott határozattal naprakésszé tette korábbi szabályait; megjegyzi, hogy a hatóság bizalmi személyeket nevez ki és rendszeres tájékoztatókat tart;

20. megkérdőjelezi, hogy a határozott idejű szerződéssel foglalkoztatott munkavállalók és külső tanácsadók alkalmazása hosszú távon jobb erőforrás-felhasználás-e, mint a saját személyzete számának emelése;

21. megjegyzi, hogy a Számvevőszék horizontális tendenciát állapított meg az ügynökségek körében az informatikai tanácsadói szerepekben foglalkoztatott külső személyzet alkalmazása terén; felszólít arra, hogy e fontos és érzékeny területen a lehető legnagyobb mértékben csökkentsék a külső munkaerő-felvételtől való függőséget az esetleges kockázatok korlátozása érdekében;

Közbeszerzés

22. megjegyzi, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a hatóság informatikai vállalatokkal kötött olyan szerződéseket használ, amelyek egyértelműen meghatározott informatikai szolgáltatások vagy termékek nyújtása helyett ideiglenes munkavállalók megbízását vonhatják maguk után, miközben a 2008/104/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([6]) összhangban egyedi szabályokat kell alkalmazni, és az ideiglenes munkavállalók biztosítása csak engedélyezett munkaerő-kölcsönző ügynökségekkel kötött szerződéseken keresztül történhet; megjegyzi, hogy az ilyen informatikai szolgáltatási szerződések munkaügyi célú felhasználása nem felelne meg az uniós szociális és foglalkoztatási szabályoknak, ezáltal jogi és hírnévkockázatoknak tenné ki a hatóságot; felszólítja a hatóságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a szerződések kapcsán megkülönböztethető legyen az informatikai szolgáltatások beszerzése, illetve az ideiglenes munkavállalók megbízása;

23. megjegyzi, hogy a számvevőszéki jelentés szerint 2018-ban a hatóság közbeszerződési eljárást indított új irodahelyiség bérlésére Párizsban; megjegyzi, hogy a hatóság eredetileg közös közbeszerzési eljárást tervezett más uniós szervekkel, többek között a Londonból Párizsba történő áthelyezését akkoriban előkészítő Európai Bankhatósággal; megjegyzi, hogy a hatóság és az EBH arra a következtetésre jutott, hogy a közös közbeszerzés tervezett előnyei nem valósulnának meg, így a hatóság és az EBH két külön közbeszerzést hajtott végre az irodahelyiségre és más kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozóan, elmulasztva a méretgazdaságosságban és hatékonyságban rejlő lehetőségeket; felhívja a hatóságot, hogy fokozza az együttműködést a többi ügynökséggel, és amikor csak lehetséges, alkalmazzon közös közbeszerzési eljárást, nehogy elszalassza a méretgazdaságosság és a hatékonyságnövelés lehetőségeit;

24. megjegyzi, hogy bár a hatóság jelentős erőfeszítéseket tett az új irodahelyiségek bérlésére vonatkozó pályázati dokumentáció elkészítése és a pályázatok értékelési módszertana tekintetében, még mindig javítania kell a pályázatok értékelésének dokumentációját és nyomon követhetőségét, különösen mivel az értékelési jelentések szolgálnak a közbeszerzési eljárások különböző szakaszainak fő hivatkozási alapjául, tartalmuknak kimerítőnek kell lennie és minden fontos részletet tartalmazniuk kell;

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/104/EK irányelve (2008. november 19.) a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről (HL L 327., 2008.12.5., 9. o.).

Az összeférhetetlenség megelőzése, kezelése és az átláthatóság

25. megjegyzi, hogy a hatóság költségvetésének 28 %-a az általa felügyelt szervezetektől befolyó díjakból származott; megjegyzi, hogy intézkedéseket hajtottak végre az összeférhetetlenségek mérséklése érdekében, és hogy ezeket az intézkedéseket ellenőrizték; felhívja a hatóságot, hogy folyamatosan tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az annak érdekében tett intézkedésekről, hogy ne forduljon elő összeférhetetlenség; megjegyzi továbbá, hogy a hatóság úgy véli, hogy ha a Bizottság szedné be a díjakat, az nem lenne hatékony, továbbá nőne a pontatlanság és a hibás számítás kockázata, következésképpen csorbulna a hatóság jó hírneve;

26. üdvözli, hogy az érdekelt felek üléseiről készült jegyzőkönyveket az európai ombudsman kérésének megfelelően közzétették; felhívja a hatóságot, hogy kövesse az európai ombudsman javaslatait, és foglaljon bele a nyilvánosságnak szóló tájékoztatásába egy utalást, hogy rendelkezésre áll-e részletes jegyzőkönyv az érdekelt felek egy konkrét üléséről, és ezáltal az képezheti-e dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésre irányuló kérelem tárgyát, feltéve, hogy a jegyzőkönyv nem tartalmaz bizalmas üzleti adatokat;

27. hangsúlyozza a nyitott, hatékony és független igazgatás fontosságát valamennyi uniós ügynökség és az Unió egésze számára; emlékeztet a „forgóajtó-jelenséggel" kapcsolatos helyzetekből eredő összeférhetetlenség problémájára, és hangsúlyozza, hogy egységes jogi keretre van szükség az ilyen problémák kezeléséhez;

Belső kontrollok

28. megjegyzi, hogy a mentesítésért felelős hatóság által a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálatának a nemzeti illetékes hatóságok szakértői értékeléseinek ellenőrzésével kapcsolatban tett észrevételek és megjegyzések fényében az összes ehhez kapcsolódó fellépést lezárták;

29. megjegyzi, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a Belső Ellenőrzési Szolgálat „Bevételek és tevékenységalapú irányítás az Európai Értékpapír-piaci Hatóságon belül" címmel ellenőrzési jelentést adott ki 2018-ban, és hogy a hatóság cselekvési tervet készített a javításra szoruló területek kezelésére; felhívja a hatóságot, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az e tekintetben hozott intézkedésekről;

Egyéb megjegyzések

30. megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság Unióból való várható kilépése jelentős hatást gyakorolt 2018-ban a hatóság tervezett munkájára és eredményeire, és rengeteg előkészítő munkát eredményezett, különösen a felügyeleti konvergencia, a szétdarabolódás és a szabályozási arbitrázs megelőzése, valamint a közvetlen felügyelet és a kockázatértékelés területén; megjegyzi, hogy a hatóság részletesen elemezte, hogy az Egyesült Királyságnak az Unióból való várható kilépése milyen operatív hatást gyakorolna a szervezetre, és megnevezte az e kérdésekkel kapcsolatos tanácsadásra és rendszeres jelentéstételre kijelölt személyzetet;

31. felhívja a hatóságot, hogy összpontosítson kutatásai eredményeinek a nyilvánosság körében történő terjesztésére, és a közösségi médián és más médiaorgánumokon keresztül szólítsa meg a nyilvánosságot;

32. hangsúlyozza a pénzügyi rendszer felelősségét a fenntarthatósági kihívások kezelésében és annak biztosításában, hogy az Unió teljesítse az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében létrejött Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségeit; hangsúlyozza a hatóság központi szerepét a környezeti, társadalmi és irányítási tényezőknek a szabályozási és felügyeleti keretbe történő integrálása, valamint a magántőke fenntartható befektetések felé történő mozgósítása és irányítása terén; hangsúlyozza ezért, hogy elegendő forrásnak kell rendelkezésre állnia e keret végrehajtásának a pénzügyi intézmények és illetékes nemzeti hatóságok általi ellenőrzéséhez;

33. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2020. május 14-i állásfoglalására ([7]).

([7]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0121.